

Kultuurikomisjon
Riigikogu
Lossi platsi 1a
15165 TALLINN

Teie 07. jaanuar 2013 e-kiri

Meie 16. jaanuar 2013 nr 5.1-1/8-1

Ettepanekud meediateenuste seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse eelnõu (336 SE) kohta

Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (edaspidi ITL) on olnud kaasatud Meediateenuste seaduse (edaspidi MeTS) muutmise seaduse eelnõu koostamisse ning eelnõu välja töötanud Kultuuriministeerium on mitmeid meie ettepanekuid ka arvestanud. Kahjuks on eelnõus siiski sätteid mis vajaksid muutmist või täpsustamist, samuti sisaldab eelnõu seletuskiri mitmeid ebaõigeid väiteid sideettevõtjate aadressil.

1) Eelnõu punkt 16 – paragrahvi 51 täiendamine uue lõikega 7

Andmete „taasedastatava televisiooniteenuse osutaja tegevusloa või muu õigusliku aluse olemasolu kohta“ esitamise kohustuse mõte ja sisu on ebaselge. Meediateenuste seaduse aluseks olevast direktiivist 2010/13/EL ei tulene sellist kohustust taasedastajale. Direktiiv sätestab piiriülese taasedastamise vabaduse ning ei näe ette, et taasedastajad (sideettevõtted) peaksid meediateenuste osutajate üle järelevalvet teostama nende lubasid kontrollides. Direktiivis on sätestatud vaid regulaatorasutuse kohustus suhelda Euroopa Komisjoniga, kui regulaatorasutus soovib teha ettekirjutust mõne Euroopa Liidust (EL) pärit programmi taasedastamise lõpetamiseks Eestis. Seega on Tehnilise Järelevalve Ametil (TJA) vaja infot ainult Euroopa Liidu riikide õiguste alusel tegutsevate programmide kohta. Selle info saaks tunduvalt väiksema bürokraatiaga kokku, kui kõik EL-i riikide regulaatorasutused jagaks omavahel infot, millistele kanalitele on nad väljastanud load. EL-i väliste kanalite osas on TJA-l õigus teha taasedastamise lõpetamise ettekirjutus vaatamata sellele, mis riigist on programm pärit.

Lisaks leiame, et planeeritav norm on hea halduse tava vastane, kuna sunnib ressursse ebaefektiivselt kasutama. Meediateenuste valdkonna regulaatorasutusel on võimalik vastavad andmed saada ka mujalt. Lisaks on kanalid eri sideettevõtjatel enamasti korduvad, mistõttu mitmekordistub vastav bürokraatia.

Ülaltoodud põhjustel oleme seisukohal, et meediateenuste seaduse § 51 ei ole vajalik täiendada uue lõikega 7 eelnõus pakutud sõnastuses. Leiame, et sellise kohustuse kehtestamiseks peab olema piisavad põhjendused ning hetkel neid esitatud ei ole.

Kohustuse kehtestamisel peavad olema regulaatorasutuse jaoks reeglid, millal sellist infot küsida võib. Leiame, et iga päring peab olema õigustatud ning põhjendatud.

Kindlasti ei saa olla seaduse mõte, et regulaatorasutus nõuab korraga infot kõikide kanalite kohta. Seda infot on vaja ju vaid juhul, kui programm rikub meediateenuste seaduses välja toodud sätteid ning regulaatorasutus leiab, et vajalik oleks piirata selle programmi taasedastamist Eestis. Vastasel juhul on tegemist ebaproportsionaalse sekkumisega televisiooniteenuse vastuvõtmise ja taasedastamise vabadusse.

Kui selline andmete esitamise kohustus siiski kehtestatakse, siis vajab vastust küsimus, mis saab siis, kui taasedastaja poolt teatatud riik osutub valeks. Operaatori kohustus peab piirduma sellega, et pärast kanali poolt edastatud riiginime teatamist ei pea taasedastaja enam sügavama uurimistööga tegelema, s.t taasedastajal peab olema õigus eeldada, et kanali poolt edastatud info on õige. Programme taasedastaval sideettevõtjal ei saa olla kohustust tagada igal ajahetkel, et tema poolt edastataval programmil on olemas kehtiv tegevusluba. Taasedastaja saab selle panna lepinguga programmiõiguste omaja kohustuseks, aga taasedastaja ei saa võtta vastutust selle eest, et tema lepingupartner oma kohustust täidab.

Kui selline kohustus siiski kehtestatakse, on oluline ka see, et kohustuse sisust saaksid kõik ühtemoodi aru. Eelnõu järgi peab edastama „andmed taasedastatava televisiooniteenuse osutaja tegevusloa või muu õigusliku aluse olemasolu kohta.“ Praktikas on Kultuuriministeerium nõudnud andmeid tegevusloa väljastanud riigi kohta. Tahaksime olla kindlad, et TJA sama sätte alusel midagi rohkemat kui riigi nime ei hakka küsima. Hetkel ei ava eelnõu seletuskiri kohustuse sisu üldse. Meie ettepanek on kohustuse sisu selgelt lahti kirjutada.

Oleme varasemalt korduvalt väljendatud ka seisukohta, et 10 päevane vastamise tähtaeg on liiga lühike, mõistlik aeg oleks 30 päeva.

Eelnõu seletuskirjas on seda normi põhjendatud mitme ebatäpse väitega.

a. Eelnõu seletuskirja lk 11: *Arvestades seda, et elektroonilise side ettevõtjad sõlmivad tavaliselt lepinguid kord aastas, siis ei ole sellise teabe küsimine oluline töökorralduslik muutus.*

Vastuväiteks: Lepingud meediateenuste osutajatega on pikaajalised (maksimaalselt 5 aastat) ning sideteenuse osutaja poolt lepingu kehtivuse ajal tehtud ettepanek lepingu muutmiseks algatab suure tõenäosusega ka muude lepingutingimuste läbirääkimise (nt lepingu tähtaeg või hind). Üheaastaseid lepinguid on väga vähe, mis tähendab, et enamikelt meediateenuse osutajalt tuleb sellist infot eraldi küsida.

b. Eelnõu seletuskirja lk 11: *Tavaliselt lahendatakse olukord selliselt, et lepingu tüüpprojektis on vastav punkt, mille peab täitma programmi õiguste müüja.*

Vastuväiteks: Valdava enamiku meediateenuste osutajatega sõlmitakse lepingud nende, mitte sideettevõtjate tüüppõhjal. Et saada kanali lepingutesse sisse asukohamaa ja loa väljastanud isiku nimi, peab meediateenuse osutaja muutma oma lepingu vormi. Sageli tähendab see seda, et kanali kohalik esindaja peab suhtlema peakontori riigis asuvate juristidega ning see kõik võtab aega.

c. Eelnõu seletuskirja lk 7: *Senine praktika on näidanud, et teabe küsimine elektroonilise side ettevõtjatelt (kaabelvioperaatoritelt) on osutunud puudulikuks ja aeganõudvaks (vastatakse tavaliselt 30 päeva pärast ning tihtipeale on teave ebapiisav).*

Vastuväiteks: Senises praktikas üksikutele päringutele vastates on sideettevõtted teinud endast kõik oleneva, et seda infot kätte saada, ning pole kunagi jätnud pahatahtlikult seda infot Kultuuriministeeriumile edastamata. Paraku on meediateenuse osutajad need, kes viivitavad selle info edastamisega. Selleks, et igal ajahetkel oleks olemas info, mis riigi

õiguse alusel meediateenuse osutajad tegutsevad, tuleks sellise info andmise kohustus kehtestada meediateenuse osutajatele. Taolise kohustuse kehtestamine taasedastajatele vaid mitmekordistab bürokraatiat (eriti arvestades asjaolu, et sama programmi taasedastatakse mitme sideettevõtja poolt), **kuid ei taga info kättesaadavust**, kuna sideettevõtjatel pole võimalik rakendada meediateenuse osutajate suhtes sundi andmete edastamiseks. Kuna väidetavalt on probleem üle-Euroopaline, siis oleks lahenduseks, kui kõigis Euroopa riikides peavad kõik meediateenuse osutajad avalikustama oma tegevusloa väljastaja. Tegelikult minnakse selle sättega lahendama ju meediateenuse osutajaid, mitte sideettevõtjaid puudutavat probleemi.

2) Eelnõu punkt 17 – paragrahvi 52 täiendamine uue lõikega 8.

Teleprogrammi taasedastajaga sarnane andmete esitamise kohustus soovitakse kehtestada tellitava audiovisuaalmeedia teenuse taasedastajale. Ebaselge on siin aga kes on tellitava audiovisuaalmeedia teenuse taasedastaja? Kas kõik internetiteenuse osutajad taasedastavad tellitavaid meediateenuseid? Juba MeTS eelnõu menetlemise ajal juhtisime tähelepanu, et tellitaval meediateenusel saab olla vaid osutaja, mitte aga ka taasedastaja. Seepärast puudub selgitus, millised kohustused toob sideettevõtjate jaoks kaasa MeTS eelnõu § 10.

3) Eelnõu punkt - 18 paragrahvi 56 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse ümber.

Lisandunud on Tehnilise Järelevalve Ameti õigus teha ettekirjutus andmete esitamata jätmise eest. Vastavalt MeTS §-le 56 võib selle ettekirjutuse täitmata jätmine tuua kaasa kuni 15 000 euro suuruse sunniraha. Kuna selliste andmete olemasolu ei sõltu ainult sideteenuse osutajast, vaid eelkõige siiski meediateenuse osutajatest ja nende esindajatest, leiame, et antud sätte täitmata jätmine sideettevõtjast mittesõltuvatel põhjustel ei tohi kaasa tuua rahalisi tagajärgi. Kui selle kohustuse lisamisest seadusesse rääkima hakati, siis polnud kohustuse rikkumisel üldse tagajärke. Seejuures kinnitasid Kultuuriministeeriumi ametnikud aruteludel ise, et kui sideettevõtjal ei ole seda infot või kui info pole tõene, siis sellel ei järgne neile mitte mingisuguseid tagajärgi, kuna tegemist on paratamatu olukorraga. Siiski seoti selle kohustuse rikkumine hiljem ettekirjutuse tegemise võimalusega, kusjuures ettekirjutuse täitmata jätmise korral võis rakendada sunniraha kuni 1300 eurot (korduval rikkumisel kuni 5000 eurot). Viimases eelnõu projektis on sunniraha ootamatult kasvanud (kuni 15 000 eurot ja korduval rikkumisel kuni 30 000 Eurot). Meie hinnangul on tegemist ebaproportsionaalselt suure karistusega info edastamata jätmise või sellega viivitamise eest. Seda enam, et sideettevõtja ei ole selle info algne omanik, vaid peab selle info programmiõiguste omaja käest kätte saama. Oleme tänulikud kutse eest tutvustada oma seisukohta Kultuurikomisjonile ja kinnitame ITL-i esindajate osalemist 21. jaanuaril toimuval arutelul.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Jüri Jõema
Tegevjuht